

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 9472 af 03/10/2011 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 11-70-00116

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 11-70-00116

Pressenævnets kendelse i sag nr. 11-70-00116

Resumé

Klager – en person – klagede over artikler i Ekstra Bladet.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at en retsreportage bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes synspunkter. Det følger videre, at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel, jf. punkterne A.6 og C.5.

Ved vurderingen af artikelserien den 16. juli 2011 finder Pressenævnet, at det på den ene side må tillægges betydning, at det af brødteksten fremgår, at der er tale om en frifindende dom. Det fremgår tillige, at [Klager] ved dommen af 1. februar 2011 blev frifundet og således ikke fik indskrænket sit forretningsområde. Efter det oplyste har [Klager]s ageren i Sverige som omtalt i de efterfølgende artikler den 20. juli til 10. august 2011 medført undersøgelser fra de svenske myndigheder, ligesom Kriminalforsorgen har inddraget klagers udgangstilladelse et halvt år.

Nævnet finder på den anden side, at overskriften "[KLAGER] UNDER ANKLAGE IGEN" i den omfattende omtale den 16. juli 2011 – fem måneder efter byrettens dom på et tidspunkt, hvor byrettens dom var anket til landsretten, og der således ikke forelå en endelig dom – gav indtryk af, at [Klager] var involveret i nye forhold. Dette var der ikke dækning for i artikelserien den 16. juli 2011. De omtalte 16 patientklager angår alle ældre forhold, og for 8 af disse havde Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtaget stævning ved byretten.

Selvom Ekstra Bladet fra blandt andet domsudskriften loyalt har refereret [Klager]s synspunkter, finder nævnet, at bladet har tilsidesat god presseskik ved denne overskrifts formulering.

De omtalte straffesager vedrørende henholdsvis skattesvig og kunsttyveri finder nævnet har begrænset sammenhæng med den omtalte byretsdom vedrørende retten til at udføre fedtsugninger. Da klager imidlertid afsoner fængselsdommene på tidspunktet for omtalen, og da klager under denne afsoning midlertidigt har fået frakendt sin autorisation på grund af en forfalskning, finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af Ekstra Bladet for denne omtale. I vurderingen har nævnet også tillagt det betydning, at omtalen af disse domme er begrænset og er med til at belyse klagers troværdighed.

Ud over det ovenfor kritiserede forhold finder Pressenævnet ikke anledning til at udtale kritik.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Ekstra Bladet at offentliggøre et kendelsesresumé.

[Klager] har ved advokat Tage Siboni klaget til Pressenævnet over artikler i Ekstra Bladet den 16. juli 2011, idet klager mener, at god presseskik er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

Ekstra Bladet bragte den 16. juli 2011 forsiden ”*Penisfusker og fedt-klamphugger [Klager] kan operere videre*”, ”*STOP DEN MAND*” og ”*AFSLØRING: Mindst 29 mislykkede behandlinger – læs de gruopvækkende beretninger i EKSTRA*”.

Avisen bragte på side 2 lederartiklen ”*STOP DEN MAND*”, hvoraf følgende fremgår:

”I VIRKELIGHEDEN fortjener han at blive glemt og rådne op i et fængsel. Men myndighederne har aldrig kunnet stoppe Danmarks mest kendte og berygtede speciallæge [Klager].

Derfor smider vi ham på forsiden én gang til – til skræk og advarsel.

For hvordan kan nogen, der kalder sig selv læge, fortsat have mulighed for at operere, når de så groft og så mange gange har skadet andre mennesker?

I kølvandet på [Klager]s skalpel trækker sig et ulykkeligt spor af fejlbehandlinger og ødelagte liv.

...

Efter de mislykkede penisforlængelser i 90’erne blev fedtsugning af kvinder ’kunstnerens’ nye guld-kalv. Og som altid så [Klager] stort på normer og anbefalinger. Sundhedsstyrelsen kalder f.eks. alt over fem kilo fedtsugning ’eksperimental behandling’.

Den grænse brød [Klager] flere gange. [Patient A] fik f.eks. suget syv kilo fra sin mave, som bagefter gik i forrådelse.

...

Alligevel kan [Klager] fortsætte med operationerne.

Han sidder ganske vist i fængsel lige nu, men det er for skattesvig og kunsttyveri. Manden favner bredt!

LÆGEAUTORISATIONEN har han også midlertidigt mistet indtil maj næste år, ikke pga. fejloperationerne, men fordi han sørgede for en lægeerklæring til en indsat i Vestre Fængsel. For den tjeneste fik han to designerstole!

Vi har normalt et forstandigt retssystem, men den afgørelse, Københavns Byret traf i februar, er absurd.

Byretsdommeren anerkender, at [Klager] har begået sjusk og fejl, men mener, at det ligger inden for det lægelige skøn. Og så kommer bomben: [Klager] frikendes, bl.a. fordi hans klinik gik konkurs, så han ikke har haft mulighed for at rette op på de mange fejl, han er irettesat for af Patientklagenævnet.

GODDAW MAND ØKSESKAFT! Betyder det så også, at en spritbilist bare kan sælge bilen og dermed slippe for straf, fordi han endnu ikke har haft mulighed for at vise, at han godt kan køre bil uden at være spirituspåvirket?

Byrettens afgørelse i [Klager]-sagen er heldigvis anket til landsretten. For den er farlig. I 25 år har han hærget med sin skalpel, men nye generationer kender ham ikke.

...”

På side 6-7 bragte avisen artiklen ”*[KLAGER] SKAL STOPPES NU*” med underoverskriften ”*Patienternes sidste chance: [Klager]s invaliderede patienter har fået mindst en mio. kr. i erstatning, men han har rettens ord for, at han må fortsætte med at fedtsuge.*” Af artiklen fremgik følgende:

”...

Har ikke lært af fejl

...

- Det er overraskende mange sager, du kan præsentere mig for. Overordnet tegner der sig et ikke særlig flatterende billede af hans virksomhed, siger speciallæge i plastikkirurgi Per Bjerregaard, der er formand for Dansk Selskab for Kosmetisk Plastikkirurgi.

- Det er ikke så meget det, at [Klager] har komplikationer. Alle læger har i gennemsnit én sag i løbet af deres karriere i Patientklagenævnet. Også jeg.

- Men man må forvente, at lægen stopper med en bestemt operation, når han ser, at der flere gange er svære komplikationer til den. Det gjorde [Klager] ikke. Det er meget uheldigt, når det sker igen og igen. Så har lægen ikke lært noget af sine fejl.

Han er grænsesøgende

Patientforsikringens sager involverer primært Scandinavian Clinic of Plastic Surgery, men Patientforsikringen oplyser, at der kan være enkelte sager, som ikke umiddelbart viser sig i søgningen.

Per Bjerregaard mener, at Sundhedsstyrelsen har sovet i timen og langt mere aktivt burde havet grebet ind over for [Klager].

- [Klager] er for grænsesøgende. Derfor har vi haft en lidt anstrengt forhold til ham, siger Per Bjerregaard, som dog understreger at de mennesker, der har arbejdet sammen med [Klager], retfærdigvis betegner ham som en dygtig kirurg.

Holder øje med ham

[Klager] er i øjeblikket afskåret fra at fedtsuge og drive anden lægevirksomhed. Han er i fængsel [og] har fået frataget sin lægebestalling indtil maj 2012.

Men medmindre Østre Landsret ser anderledes på sagen end byretten, kan han åbne en ny biks når han løslades.

...”

Ekstra Bladet bragte tillige artiklen ”SUNDHEDSSTYRELSEN: I dag vil vi reagere med det samme”, hvoraf følgende fremgår:

”KONFRONTATION

- *Hvad skal der til, for at I kan fratage [Klager] autorisationen?*

...

- Lovgivningen var anderledes i 80’erne og 90’erne. Sundhedsstyrelsen fandt dengang ikke, at [Klager] kunne bevises at være til fare for sine patienter. I dag kan vi reagere hurtigere.

- *Allerede i 90’erne stod specialister på nakken af hinanden og kritiserede [Klager], og et mindretal i Folketingets sundhedsudvalg krævede i 1999 lægeloven ændret bare for at stoppe ham. Hvorfor greb I ikke ind?*

- Vi har ikke afvist sager om [Klager], heller ikke i 90’erne.

Vi har blot vurderet, at der ikke var tilstrækkelig fare til at fratage ham autorisationen.

...

- *Hvis [Klager]s frifindelse bliver stadfæstet ved landsretten, kan han så frit suge videre?*

Han har stadig et påbud om journalføring, og i Danmark skal han registreres for at udføre kosmetiske behandlinger. Der hører automatisk et tilsyn med. Men det står ham frit for at søge registrering, som sagen står nu. Sundhedsstyrelsen har anket den konkrete sag.

...”

Ekstra Bladet bragte på side 7 følgende ”Blå bog”:

”...

1997: Stifter Scandinavian Clinic of Plastic Surgery.

...

2004: Scandinavian Clinic of Plastic Surgery erklæres konkurs.

2005: Østre Landsret kræver [Klager] fængslet for skattesnyd og skyldnersvig i forbindelse med en konkurs.

...

2009: Idømmes to års fængsel for skattesvig og en bøde på 4,6 mio. kr. Dom stadfæstet ved Østre Landsret i april 2010.

2010: [Klager] idømmes to års fængsel for at organisere kunsttyveri. Juni 2010 opgiver [Klager] at anke sagen. Får samtidig frataget sin lægebestalling i to år, fordi han har forfalsket en lægeerklæring til en fange i Vestre Fængsel til gengæld for to designerstole.

2011: Frifindes i retssag, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil fratage ham retten til at foretage fedtsugninger. Sagen er anket til Østre Landsret."

Ekstra Bladets tillæg EKSTRA bragte den 16. juli 2011 forsiden "[KLAGER] UNDER ANKLAGE IGEN: 'Min mave gik i forrådnelse'" og med mindre skrifttype "Læs [Patient A]s og 15 andre kvinders grufulde historier".

Samme dag i tillægget side 6-13 bragte avisen under overskriften "LÆGESJUSK. 'Vi blev vansiret af [Klager]'" bl.a. følgende:

"[Patient A]s mave gik i forrådnelse. [Patient P] fik amputeret balderne. Alligevel har plastikkirurgen, [Klager], fået rettens ord for at kunne fortsætte sine fedtsugninger i Danmark. EKSTRA har fået aktindsigt i 16 kvinders grufulde historier fra den berygtede speciallæges klinik.

[Patient P] og [Patient A] er forbundne. Ikke gennem slægt eller venskab. Det der knytter de to kvinder til hinanden, er arrene efter besøget på en plastikkirurgisk klinik i hjertet af København. Briks og operationsinstrumenter var måske forskellige, men lægen, der førte kniven, var den samme.

Hans fulde navn er [Klager].

Titlen er speciallæge, men det, der klæber mest til ham, er en lang række mislykkede penisforlængelser tilbage i 90'erne. 55-årige [Klager] afsoner i øjeblikket to domme på sammenlagt fire år. I april sidste år idømte landsretten ham to års fængsel for skattesvig for 6,5 millioner kroner. I juni samme år fik han to års fængsel for at stå bag kunsttyveri i millionklassen. Men selv om EKSTRA i sag kan fortælle om en række kvinder, der sidder tilbage med varige mén efter en tur på [Klager]s operationsbriks, må plastikkirurgen stadig foretage fedtsugninger. Det fik han byrettens ord for 1. februar i år. Nu håber Indenrigs- og Sundhedsministeriet på at vinde, når sagen går om i landsretten i efteråret.

..."

Nederst side 8-12 bragte avisen under overskriften "[Klager]s patienter – kort gennemgang af Patientklagenævnets 16 kritiske afgørelser" en omtale af operationer foretaget på patienter med bogstaverne A-P i perioden 10. maj 2000 – 30. marts 2004. Til omtalen er indsat følgende:

"Note: Patienterne A-H's afgørelser i Patientklagenævnet danner grundlag for Indenrigs- og Sundhedsministeriets verserende retssag mod [Klager]. Retslægerådet, som under retssagen udtaler sig om de otte sager, er i det væsentligste enig i de fejl ved behandlingerne, som Patientklagenævnet kritiserer, men ikke i nævnets kritik i samtlige sager. F.eks. mener rådet ikke, at der er dokumentation for, at Patient B ikke var tilstrækkeligt smertedækket.

[Klager] har under retssagen forklaret, at han ikke selv førte kniven ved alle operationerne. I dommen, hvor både [Klager]s og Indenrigs- og Sundhedsministeriets synspunkter i sagen er gengivet, understreger ministeriet dog, at [Klager] 'under alle omstændigheder burde have overvåget, hvad der foregik'.

Kammeradvokat Benedicte Galbo, der fører sagen for ministeriet, afviser at inddrage flere patienters afgørelser ved den kommende ankesag i Landsretten."

På side 11 bragte avisen under overskriften "Retssagen mod [Klager]" følgende:

"Sundhedsstyrelsen, der hører under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, mener, at [Klager] har foretaget fedtsugninger uden at følge de almindelige anerkendte retningslinjer. Observationerne af patienterne har i flere tilfælde været mangelfuld. Styrelsen mener heller ikke, at patienterne er blevet tilstrækkeligt

informeret om behandlingen og risikoen for komplikationer. Sundhedsstyrelsen mener også, at [Klager] har suget mere fedt fra patienterne, end det er forsvarligt. Endelig mener Sundhedsstyrelsen, at [Klager] har tilsidesat journalføringen.

De otte sager, der danner grundlag for ministeriets sag, er afsagt mellem 2001 og 2005 [rettelig mellem 2001 og 2009] og handler alle om fedtsugninger.

Københavns Byret fandt 1. februar 2011, at [Klager] havde sjuasket med sin journalføring i fire tilfælde, og at han havde fejlbehandlet en patient, der oplevede livsfarlig vævsdød efter en fedtsugning. Men fejl og sjuask er ikke nok til at fratage [Klager] retten til at foretage fedtsugninger.

- Herefter findes det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at [Klager] har udvist alvorlig eller gentagen, kritisabel virksomhed, lød det efter frifindelsen fra dommer Ulrik Stage-Nielsen.

Ifølge ham lå fejlbehandlingen af patienten 'indenfor det lægelige skøn', og retten fandt, at det ikke var muligt at godtgøre om patient B var blevet tilstrækkeligt bedøvet.

Desuden var Patientklagenævnets afgørelser truffet efter, at [Klager] lukkede sin klinik Scandinavian Clinic of Plastic Surgery ApS. Han har derfor ikke haft mulighed for at rette ind efter kritikken, lød det også.

Med andre ord kan [Klager] altså ikke straffes for det makværk, som Patientklagenævnets afgørelser i flere tilfælde slår fast, at han står bag, fordi hans virksomhed er lukket. Og hvis Landsretten stadfæster frifindelsen, kan han frit suge videre, hvis han vælger at åbne en ny klinik, når han er færdig med afsoningen af sine fængselsstraffe.

Ved frifindelsen blev Indenrigs- og Sundhedsministeriet dømt til at betale sagens omkostninger: 50.000 kroner. Ministeriet har anket sagen til Østre Landsret, og Kammeradvokaten forventer, at sagen kommer for retten i løbet af efteråret".

På side 13 bragte avisen under overskriften "[Klager]: Jeg er ordentlig!" bl.a. følgende:

"Jeg er blevet udråbt i pressen som den altædende penislæge, der opererer hvem som helst og hvor som helst, et menneske, for hvem det essentielle i livet er penge, lige meget, hvad det kommer til at koste mig'.

Sådan skrev [Klager] i forordet til selvbiografien 'For enhver pris' fra 2008.

I august fylder han 56 år og kan udover 'penislæge' kalde sig Danmarks mest berømte og berygtede plastikkirurg.

Men [Klager] har også gjort sig barmhjertigt bemærket i sit virke. I 2003 reddede han sognepræsten Anne-Mette Gravgaards liv, da hun blev mejet ned af en højresvingende lastbil. [Klager] afbrød en operation for at styrte ned på gade, slå knuder på de sønderrevne blodårer og stoppe blodet med strimler fra kvindens kjole.

På trods af det husker de fleste ham nok primært for mislykkede penisoperationer, skattesvig, kunsttyveri og årelange gemmelege med politiet.

[PATIENT A]S MAVÉ er et af eksemplerne på [Klager]s mislykkede behandlinger, der er grundlag for en retssag, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har anlagt for at fratage lægen retten til at udføre fedtsugninger. [Klager] blev i februar frifundet i byretten, men ministeriet har anket sagen til landsretten.

[Klager] har bl.a. fået kritik for at fedtsuge [Patient A] syv liter. Retslægerådet [der] bakker kritikken op er skeptiske over for at bruge såkaldte mega-fedtsugninger til at bekæmpe overvægt.

I begyndelsen af januar 2011, da [Klager] klædt i marineblå fløjsjakke i Københavns Byrets retssal 36 på Rådhuspladsen lyttede til Sundhedsstyrelsens omtale af lægens 'fagligt kritisable virksomhed', var der dog ikke mange trækninger at spore i hovedpersonens ansigt:

- Det er noget vrøvl. Jeg har set patienter i Paris, hvor de fjerner 40 liter fedt. Hvis vi studerer WHO's hjemmeside, så er det største problem fedme. Som læge er man forpligtet til at finde metoder til at bryde

med denne onde cirkel. Folk der har tabt fem-seks kilo og har brugt meget energi på det, kigger i spejlet og ligner stadig en hvalros, sagde han bl.a.

Uanfægtet forklarede han, at [Patient A]s maveinfektion måtte være opstået på Rigshospitalet, men erkendte dog:

- Retrospektivt ville jeg selvfølgelig have indlagt patienten med det samme. Man gør det jo bestemt ikke for at gøre patienten ondt på nogen måde.

Alligevel lod lægens selvtillid bestemt til [at] være intakt:

- Der er tre ting, man skal kunne for at være plastikkirurg: Et: Man skal have kunstnerisk formåen. To: Arkitektonisk indsigt. Tre: Flair for kirurgi og viden om anatomiforhold. Kirurgi er som alt andet håndværk i verden, noget man skal have flair for. Nogen har det, andre har det ikke. Jeg har sjældent en infektion. Jeg er ordentlig!

UD AF PATIENTKLAGENÆVNETS 16 afgørelser, som EKSTRA, har fået indsigt i, blev fem kvinder behandlet for vævsdød efter operationer hos [Klager]. Fire blev indlagt på hospitalet.

Bl.a. [Patient A] og en dengang 65-årig kvinde (Patient C), som blev fedtsuget 6,3 liter på maven. Patientklagenævnet bemærkede bl.a., at [Klager] ikke tog højde for, at kvinden fik medicin mod depression og forhøjet blodtryk.

Det mente [Klager] ikke var noget problem:

- At stille sig op som en eller anden gudestatus som læge uden at høre på patienternes krav er forkert. Det kan jo ikke være rigtigt, at man ikke kan få fjernet fedt fra maven, fordi man er skizofren, har en depression eller vejer 65 kilo. Grænserne ændrer sig hele tiden. Urinsyregigt, et BMI over 30 eller en alder på 65 år er ikke afgørende for en operation. Sikke noget vrøvl, siger han som kommentar til, at forhøjet blodtryk skulle have betydning for en operation.

EKSTRA har gentagne gange forsøgt at få [Klager] i tale.

Under retssagen i januar 2011 afviste [Klager] Ekstra Bladets henvendelser.

Dagen før domsafsigelsen forsøgte EKSTRA via [Klager]s advokat, Tage Siboni, igen at komme i kontakt med [Klager] i forbindelse med et portræt af lægen.

Derudover har EKSTRA via Facebook og rekommanderet brev til den institution, hvor han i dag afsoner, samt brev til advokat Siboni og telefoniske henvendelser til både Siboni og [Klager]s tidligere advokat, Ole Schmidt, forsøgt at få [Klager] til at forholde sig til de 16 afgørelser fra Patientklagenævnet, retssagen, hans frifindelse og ankesagen.

EKSTRA er ikke blevet kontaktet af [Klager].”

Ekstra Bladet bragte den 20. juli 2011 på siderne 2 og 4-8 bl.a. artiklerne ”*LÆGE UDEN GRÆNSER*”, ”*Fængslet kan ikke stoppe [Klager]: OPERERER BRYSTER I SVERIGE*”, ”*HER FLYGTER [KLAGE]*”, ”*KRIMINALFORSORGEN: Indsatte må ikke rejse til udlandet*”, ”*HER ER [KLAGE]S HEMMELIGE KLINIK*”, ”*SOCIALSTYRELSEN I SVERIGE: Vi undersøger sagen*” og ”*SORTE PENGE. Snyder i skat i Sverige*”.

Af omtalen fremgik det, hvordan [Klager] skulle have opereret en 19-årig kvinde i Sverige under en udgang fra sin afsoning i Danmark. Det oplyses, at [Klager] midlertidigt har fået frataget sin autorisation til maj 2012 og ikke har lægelicens i Sverige. Af omtalen fremgår det videre, at Ekstra Bladet er kommet i besiddelse af optagelser indhentet med skjult kamera. Af artiklen ”*OPERERER BRYSTER I SVERIGE*” fremgik bl.a. følgende:

”Oppe i lejligheden havde han tilset den kun 19-årige kvinde midt i en stue. Uden at vaske hænder, og uden handsker fjernede [Klager] hendes bandager og klippede et stykke snor, der stak ud af de sammensyede operationsar, væk.

[Klager] havde dog ingen saks med selv. Så i stedet bad han om en ikke-steril saks fra husets køkken. Og med et klip blev operationssnoren klippet væk.”

Ekstra Bladet bragte den 21. juli 2011 artiklen ”*DANSK NARKOSE LÆGE HJÆLPER [KLAGER]*”, den 22. juli 2011 bl.a. artiklen ”*Svensk skat overvejer razzia mod [Klager]*”, den 23. juli 2011 bl.a. artiklen ”*Ikke flere bryster til [Klager]*” og den 29. august 2011 på side 4 artiklen ”*BETÆNDELSEN FLØD FRA [Person B]S BRYSTER*”. Af sidstnævnte artikel fremgik følgende:

”[Klager]s seneste offer: 19-årig måtte indlægges efter den berygtede kirurgs operationsudflugt fra fængslet.

Åbne sår og betændte brystimplantater.

19-årige [Person B] er det seneste offer i skandalelægen [Klager]s rædselskabinet af mishandlede patienter. Det erfarer Ekstra Bladet fra flere kilder tæt på den unge kvinde.

Ifølge kilderne er [Person B] på vej med en erstatningssag imod [Klager], og advokat Gert Nørrevang bekræfter, at han er blevet hyret til at føre sagen. Mere vil han dog ikke sige.

Ekstra Bladets læsere stiftede første gang bekendtskab med [Person B], da hun for en god måned siden fortalte, at den berygtede kirurg havde brystopereret hende på en hemmelig klinik i Sverige, mens han var på udgang fra fængslet. Avisens udsendte fik selv syn for sagen, da [Klager] få dage efter operationen tilså sit værk i [Person B]s ungdomsbolig, som til lejligheden var blevet udstyret med skjulte kameraer.

Brugte køkkensaks

’Har du en køkkensaks?’ Spørgsmålet fra [Klager] bliver fanget af de rullende kameraer.

Kirurgen får udleveret en almindelig saks fra den unge kvindes køkkenskuffe.

Herefter klipper han med øvede fingre enderne af de sting, som han syede få dage i forvejen, da han fyldte en halv liter implantat ind i hvert af [Person B]s bryster.

Om det er den usterile saks, der er årsagen, vides ikke, men kilderne fortæller til Ekstra Bladet, at [Person B] - siden hun stod frem i offentligheden - har fået betændelse i sine bryster.

Betændelsen udviklede sig til et stort åbent sår under det ene bryst, som betød, at den 19-årige kvinde blev indlagt i fire dage på Herlev Hospital, hvor man var nødt til at fjerne implantaterne.

Faktisk har lægerne været nødt til at fjerne noget af [Person B]s eget bryst, så hun står tilbage med en mindre barm end før operationen.

...”

Ekstra Bladet bragte den 10. august 2011 artiklen ”*Svenskerne giver [Klager] kniven*”.

Yderligere oplysninger

Ved Københavns Byrets dom af 1. februar 2011 i sagen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet mod [Klager], havde ministeriet på baggrund af otte afgørelser i Patientklagenævnet i 2004 nedlagt påstand om, at klagers virksomhed indskrænkedes, så han ikke længere måtte udføre fedtsugninger. [Klager] blev frifundet, og ministeriet pålagt at betale 50.000 kroner i sagsomkostninger.

Af dommen fremgår bl.a. følgende:

”[Patientklagenævnets afgørelser refereres.]

A. [Patient A]

Den 30. april 2004 fandt Patientklagenævnet grundlag for at kritisere [Klager] for hans behandlinger af en patient, herefter kaldet patient A, den 1. og 17. marts 2003, jf. lægelovens § 6. Han blev indskærpet at udvise større omhu i sit fremtidige virke. Endelig blev han kritiseret for ikke at informere patienten tilstrækkeligt jf. lov om patienters retsstilling § 6.

...

Retslægerådet er den 4. november 2010 kommet med følgende udtalelse vedrørende denne patient:

Spørgsmål 1:

Handlede sagsøgte /den behandlende læge ved behandlingen den 1. marts 2003 inden for rammerne af Sundhedsstyrelsens afgørelse af 17. september 2002 [se afgørelsen nedenfor], jf. sagsøgtes egen redegørelse af 28. marts 2002 med hensyn til flg. Specifikke forhold:

- Mængden af fedt, der blev fjernet

...

Ad spørgsmål 1 og 2:

...

I operationsbeskrivelsen anføres, at der er aspireret 7.000 ml fedt. Retslægerådet antager således, at der er aspireret i alt 11.500 ml, hvoraf fedtsupernatanten udgør 7.000 ml. Det fremgår af anæsthesiskemaet, at der er indsprøjtet 3.000 ml Kleins væske.

...

Patienten anfører at have fået oplyst, at der var suget 8.000 ml fedt. Med indsprøjtning af ”kun” 3.000 ml væske og et totalaspirat på 11.500 ml er en fedtsupernatant på 8.000 ml yderst sandsynlig.

Patienten angives i sagsøgtes journal at være overvægtig/adipositas. Det fremgår af anæsthesiskemaet, at patienten er 163 cm høj og vejer 88 kg. Dette er en betydende overvægt. Billedmaterialet er i overensstemmelse med dette og viser en patient uegnet til fedtsugning i kosmetisk øjemed.

...

Ovenanførte vedrørende den aspirerede mængde fedt ligger betydende over anbefalingerne fra Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi.

...

B.

Den 2. juni 2004 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans behandling af en patient, kaldet patient B.

...

Spørgsmål 16:

Handlede sagsøgte/den behandlende læge ved operationen den 11. marts 2003 inden for rammerne af dagældende anbefalinger fra Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi med hensyn til de i spørgsmål 10 anførte specifikke forhold? – Hvis ikke, hvordan afveg behandlingen så fra det beskrevne?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 15. Herudover er der ikke handlet i overensstemmelse med de da gældende anbefalinger fra Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi i forhold til aspiratets størrelse, der oversteg det anbefalede maksimum på det tidspunkt (4.000 ml).

Spørgsmål 17:

Handlede sagsøgte/den behandlende læge ved operationen den 11. marts 2003 i øvrigt inden for normen for almindelig anerkendt lægefaglig standard med hensyn til de i spørgsmål 1 specifikke forhold [herunder mængden af fedt, der blev fjernet]? – Hvis ikke, hvordan afveg behandlingen så herfra?

På det pågældende tidspunkt var almindelig anerkendt volumen – afhængig af, hvilke anbefalinger man fulgte 4-5.000 ml. Behandling ud over dette blev betegnet som eksperimentel og krævede ekstraordinære observationer af patienten postoperativt. Behandlingen med det set-up, som fremgår af journalnotaterne, lever således ikke op til almindelig anerkendt lægefaglig standard.

...

C.

Den 16. august 2004 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans information af en patient, kaldet patient C, samt kritiserede hans behandling af hende.

...

D.

Den 15. juni 2005 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans behandling og manglende information af en patient, kaldet patient D.

...

E.

Den 15. juni 2005 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans information af en patient, kaldet patient E, forud for behandlingen den 11. september 2002.

...

F.

Den 30. juni 2005 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans journalføring af behandlingen af en patient, kaldet patient F, forud for samt efter den 22. marts 2004.

...

Spørgsmålet kan ikke besvares, idet denne patient, på grund af den store risiko, efter Retslægerådets opfattelse formentlig ikke [ville] være blevet tilbudt dette indgreb andre steder.

...

G.

Den 5. juli 2005 kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for hans journalføring af behandlingen af patient G, og kritiserede hans journalføring.

...

Mængden af fedt fjernet: Det fremgår af anæsthesiskema og journal, at der er aspireret 6.100 ml. Fedtmængden er ikke angivet specifikt.

...

Spørgsmål 44:

Handlede sagsøgte ved behandlingen den 30. og 31. marts 2004 inden for rammerne af dagældende anbefalinger fra Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi med hensyn til de i spørgsmål i anførte specifikke forhold? – Hvis ikke, hvordan afveg behandlingen så fra det beskrevne?

Der er ikke handlet i overensstemmelse med de da gældende anbefalinger fra Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi i forhold til aspiratets størrelse, der oversteg det anbefalede maksimum på det tidspunkt (4.000 ml).

...

På det pågældende tidspunkt var almindeligt anerkendt volumen – afhængig af, hvilke anbefalinger man fulgte – 4.-5.000 ml. Behandling ud over dette blev betegnet som eksperimentel og krævede ekstraordinære observationer af patienten postoperativt. Behandlingen blev ikke foretaget i overensstemmelse med almindelig anerkendt standard.

...

Retslægerådet bemærker, at der er tale om en eksperimentel behandling, der er udført uden for rammerne af de anbefalinger, der fandtes på pågældende tidspunkt.

...

H.

Den 20. marts 2009 (efter sagsanlæg) kritiserede Patientklagenævnet [Klager] for ikke at have indhentet informeret samtykke fra patient H og for behandlingen.

...

Forklaringer

[Klager] har forklaret, at han har opereret en langt stykke over 5.000 patienter på klinikken. Ca. halvdelen var fedtsugninger. Af disse var ca. 10 % fedtsugninger, hvor der var over 5.000 ml. aspirat.

...

Parternes synspunkter

Speciallæge [Klager] har anført, at sagsøgers og Sundhedsstyrelsens afgørelser om indskrænkning af retten til at drive lægevirksomhed lider af en væsentlig forvaltningsretlig mangel. Det er ikke godtgjort, at virksomheden som læge generelt ikke lever op til de sædvanlige faglige normer, jf. centralstyrelseslovens § 5a. Sundhedsstyrelsen har den 19. september 2002 udtrykkeligt godkendt den anvendte metode ved store fedtsugninger.

...

Rettens begrundelse og afgørelse:

Det lægges efter [Klager]s forklaring til grund, at der på klinikken blev foretaget over 5.000 operationer, hvoraf ca. halvdelen var fedtsugninger.

Til brug for vurderingen af om [Klager] har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed, jf. Centralstyrelseslovens § 5 a, stk. 3, har sagsøgeren henvist til de nævnte 8 afgørelser fra Patientklagenævnet.

Alle afgørelserne er afsagt efter, at [Klager]s virksomhed var ophørt. Han har således ikke haft mulighed for at rette ind efter Patientklagenævnets afgørelser, særligt for så vidt angår journalføringen.

...

Herefter lægges til grund, at der i 4 tilfælde har været kritisable mangler ved journalføringen og at der i 1 tilfælde har været en fejlagtig behandling i forbindelse med en patients efterfølgende nekroser.

Uagtet korrekt journalføring er grundlaget for en korrekt behandling af en patient, findes de manglende journaltilførsler ikke ved vurderingen af, om [Klager] skal have indskrænket sit forretningsområde således, at han ikke må foretage fedtsugninger, at være af afgørende betydning.

Herefter findes det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at [Klager], som i sin virksomhed foretog ca. 2.500 fedtsugninger, har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed, hvorfor hans frifindelsespåstand tages til følge.

Det bemærkes, at retten efter hovedforhandlingen er blevet gjort opmærksom på, at [Klager] i øjeblikket er fradømt retten til at drive lægegerning.”

Af Sundhedsstyrelsens afgørelse af 17. september 2002 fremgår bl.a. følgende:

”Styrelsen har videre lagt vægt på, at speciallæge [Klager] i perioden 1997 – 2002 har udført 42 indgreb hvor det samlede aspirat var på 5.000 ml. eller derover, samt at der herunder er fjernet fedtvæv på gennemsnitlig 7.100 ml. per patient med en spredning fra 5.000 ml. til 16.000 ml. Af speciallægens redegørelse fremgår, at den eneste komplikation har været et tilfælde af transfusionskrævende blødning. Desuden har to patienter mindre hudnekroser, som helede spontant.

Sundhedsstyrelsen finder på denne baggrund ikke grundlag for betvivle speciallæge [Klager]s kompetence til at anvende den pågældende behandlingsmetode.

Speciallæge [Klager] anfører i sin redegørelse, at patienterne postoperativt bandageres og lejres i en opvarmet seng, samt at de først udskrives når de hæmodynamiske parametre er stabile, og når de selv er i stand til at drikke.

...

Sundhedsstyrelsen er opmærksom på, at Kvalitetssikringsudvalget under Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi tilråder en maksimal aspiratmængde på ca. 4.000 ml. Det er imidlertid Sundhedsstyrelsens opfattelse, at størrelsen af den aspiratmængde der i det enkelte tilfælde kan betragtes som forsvarligt, må bero på en konkret vurdering bl.a. omfattende en vurdering af patientens generelle helbredstilstand og operatørens erfaringer med metoden."

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Advokat Tage Siboni har anført, at reportagen om [Klager] var uden nyhedsværdi og i nedgørende form. Der var tale om et opkog af oplysninger, som tidligere har været bragt i pressen. De klagesager, der omtales, ligger 7-10 år tilbage i tiden.

Det er ingen steder omtalt, at klagesagerne udgør under en promise af de mange tusinde patienter, som [Klager] behandlede, da han drev klinik i København frem til 2004. 99,9 % af patienterne var glade for operationerne.

Ekstra Bladet gør sig til overdommer i forhold til de danske domstole og kalder en frifindende byretsdom absurd. Dommen drejede sig om retten til at udføre fedtsugninger. Sager om frakendelse af borgerlige rettigheder er undergivet samme retssikkerhedsgarantier som straffesager i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6.

Ekstra Bladets udsagn ville svare til, at man udnævnte en person til røver efter, at byretten havde frikendt ham. Dette er yderligere kritisabelt, fordi sagen nu verserer ved landsretten.

To steder i reportagen fletter avisen nogle positive oplysninger ind: Side 6 udtaler formanden for de danske plastikkirurger bl.a.: "at de mennesker, der har arbejdet sammen med [Klager], retfærdigvis betegner ham som en dygtig kirurg". På side 13 omtales, hvordan klager reddede et menneskes liv. Disse oplysninger, der peger i retning af nogle helt andre historier om personen, er imidlertid ikke afspejlet i den generelle tone i reportagen.

Klagen omfatter konkret følgende:

Forsiden. Udtrykkene "penisfusker og fedt-klamphugger" på forsiden har karakter af rene skældsord.

Lederen på side 2. "I virkeligheden fortjener han at blive glemt og rådne op i et fængsel." Udtryksmåden er udtryk for et uhyggeligt menneskesyn, som det er uanstændigt at anføre i en ledende artikel.

"Sundhedsstyrelsen kalder f.eks. alt over fem kilo fedtsugning 'eksperimental behandling'." Ekstra Bladet udtaler sig mod bedre vidende, fordi man fulgte retssagen om klagers adgang til at udføre fedtsugninger. Under retssagen blev fremlagt dokumentation for (bilag N), at Sundhedsstyrelsen ved afgørelse af 17. september 2002 havde godkendt, at [Klager] kunne foretage fedtsugninger op til 16.000 ml. Det er korrekt, at Retslægerådet senere har anlagt en anden opfattelse, men som artiklen fremstår, bliver oplysningen misvisende. Det er karakteristisk for Ekstra Bladets dækning, at man ikke omtaler Sundhedsstyrelsens afgørelse.

Der henvises til, at [Klager] er dømt for skattesvig og kunsttyveri. Dette gentages på side 7. Da disse sager ikke i øvrigt er genstand for reportagen, er omtalen i strid med de vejledende regler for god presseskik, punkt C.8.

"Vi har normalt et forstandigt retssystem, men den afgørelse, Københavns Byret traf i februar, er absurd." Det er dybt forkasteligt, at en avis fremturer med at udnævne en person til at være skyldig, når retten har talt. Herudover har hele omtalen karakter af at være et forsøg på at påvirke landsretten, der nu behandler sagen.

Forsiden af EKSTRA. "[Klager] under anklage igen". Overskrifter giver helt fejlagtigt indtryk af, at der skulle være tale om nye sager.

Advokaten har anmodet Pressenævnet udtale kritik og pålægge Ekstra Bladet offentliggørelse heraf, men uden at gentage de formuleringer, der gav anledning til kritikken.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

Advokat Ole Liedke har anført, at [Klager]s mislykkede penisoperationer og fedtsugninger har været offentliggjort gennem årtier og er almindelig kendt. Klager er også selv en i offentligheden kendt og kontroversiel person. Advokaten har henvist til 8.600 hits på Google på klagers navn og vedlagt 148 avisartikler omhandlende [Klager]. Offentligheden har ikke indblik i myndighedernes rolle, og hvad årsagen var til, at klager kunne fortsætte sine operationer og belaste sundhedssystemet. Myndighedernes manglende overblik over de mange sager er et problem.

Da Sundhedsstyrelsen anlagde en sag om [Klager]s autorisation til at udføre fedtsugninger mv., og da Ekstra Bladet fik aktindsigt i 16 klagesager ved Patientklagenævnet, fik avisen mulighed for at foretage en mere dækkende gennemgang af klagers virke og myndighedernes håndtering heraf.

Ekstra Bladet har den 16. juli 2011 inddraget Sundhedsstyrelsen (side 7), Forbrugerrådet (side 7), patienterne, læger og Patientklagenævnets afgørelser (side 6-11), Københavns Byrets frifindende dom (side 11) samt klagers synspunkter i det omfang, dette har været muligt, da han ikke ønskede at udtale sig til avisen (side 13).

Til de enkelte klagepunkter har Ekstra Bladet anført:

Overskriften med udtrykkene ”penisfusser og fedt-klamphugger” fremsættes som led i debatten om rimeligheden i, at [Klager] fortsat kan udføre operationer og gengiver avisens vurdering af sagen. Kritikken af klagers utallige mislykkede penisoperationer og fedtsugninger er almindelig kendt af offentligheden. Sagen verserer fortsat ved domstolene, ligesom klager for nylig er blevet frataget retten til at drive lægevirksomhed i Sverige.

I relation til udsagnene i lederartiklen henvises til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, hvoraf det fremgår, at pressen er berettiget til at fremsætte udsagn, der måtte forekomme at provokere, hvis der er rimeligt faktisk grundlag for de kritiske udsagn og de er led i en offentlig debat af samfundsmæssig interesse. Det fremgår af den fulde kontekst, at avisen er kritisk over for myndighedernes manglende indgriben og ”systemets” utilstrækkelighed. Det fremgår klart af artiklerne, at klager er frifundet i Københavns Byret, og at sagen er anket til Østre Landsret. Klager er således genstand for en verserende sag om sin autorisation til at fortsætte med at udføre fedtsugninger.

Fedtsugninger over 4-5 kg betegnedes som eksperimentel behandling, og der henvises til Københavns Byrets dom spørgsmål 16, 17 og 46 samt svarene herpå. Det fremgår af dommen, at cirka halvdelen af de 5.000 patienter blev fedtsuget og ca. 10 % heraf mere end 5.000 ml.

Ekstra Bladet er ikke bekendt med nogen dokumentation for, at Sundhedsstyrelsen skulle have godkendt, at [Klager] i strid med de almindeligt gældende retningslinjer skulle have fået en usædvanlig ”tilladelse” til at foretage fedtsugninger op til 16 kg. Det fremgår heller ikke af dommen. Eventuelle synspunkter om påståede særtilladelser fra sundhedsmyndighederne til at operere i strid med gængse faglige standarder ville i givet fald være blevet undersøgt og refereret i Ekstra Bladet, hvis [Klager] havde udtalt sig herom. Avisen har i øvrigt på side 13 gengivet klagers afvisning af, at der skulle gælde nogle fagligt motiverede begrænsninger i størrelsen af fedtsugninger.

Den kortfattede omtale af klagers domme for skattesvig og kunsttyveri er relevant. Der er tale om to endelige domme fra april og juni måned 2010. Såvel straffesagerne, sigtelsen af [Klager] som den årelange internationale eftersøgning har været massivt omtalt. Dommene – og afsoningen – er relevante for spørgsmålet om, hvad de fremtidige konsekvenser af en frifindende dom vil være. Det giver ikke mening at offentliggøre problemstillingerne uden samtidig oplyse, at han fortsat driver en klinik. Fængslingen har ikke løst problemet, da klager fortsat udfører sine operationer i Sverige under udgang fra fængslet.

Lægebestallingen fik han frakendt i to år i forbindelse med forfalskningen af en lægeerklæring, som han modtog to stjålne designerstole for. Dommen for skattesvig angår ligeledes klagers virke, da han blev dømt for ikke at indberette skattepligtige indtægter i størrelsesordenen 12 millioner kroner fra sin klinik.

Ekstra Bladet har herudover henvist til Københavns Byrets dom i sagen Bent Jensen mod Jørgen Dragsdahl, artiklen "Offer for justitsmord eller bare helt uden skrupler?" af 23. og 26. juli 2011 i henholdsvis Kalundborg Folkeblad og Nordjyske Stiftstidende, artiklen "Justitsmord eller uden skrupler?" af 25. juli 2011 i Skive Folkeblad, artiklen "Omstridt kirurg får kniven" af 25. juli 2011 i Horsens Folkeblad og artiklen "Slut med at operere" af 19. august 2011 i B.T. Af sidstnævnte fremgik bl.a. følgende:

"For nylig blev [Klager] flyttet fra udslusningspensionen Kastanienborg i Hvidovre til Møgelkær Statsfængsel og er nu nægtet udgang det næste halve år.

Det sker efter afsløring af, at han brugte sine udgange fra den åbne fængselspension til at indoperere nye bryster på kvinder – på en hemmelig klinik, spartansk indrettet i en lejlighed i Malmø."

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Axel Kierkegaard, Hans Peter Blicher, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at en retsreportage bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes synspunkter. Det følger videre, at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel, jf. punkterne A.6 og C.5.

Ved vurderingen af artikelserien den 16. juli 2011 finder Pressenævnet, at det på den ene side må tillægges betydning, at det af brødteksten fremgår, at der er tale om en frifindende dom. Det fremgår tillige, at [Klager] ved dommen af 1. februar 2011 blev frifundet og således ikke fik indskrænket sit forretningsområde. Efter det oplyste har [Klager]s ageren i Sverige som omtalt i de efterfølgende artikler den 20. juli til 10. august 2011 medført undersøgelser fra de svenske myndigheder, ligesom Kriminalforsorgen har inddraget klagers udgangstilladelse et halvt år.

Nævnet finder på den anden side, at overskriften "[KLAGE] UNDER ANKLAGE IGEN" i den omfattende omtale den 16. juli 2011 – fem måneder efter byrettens dom på et tidspunkt, hvor byrettens dom var anket til landsretten, og der således ikke forelå en endelig dom – gav indtryk af, at [Klager] var involveret i nye forhold. Dette var der ikke dækning for i artikelserien den 16. juli 2011. De omtalte 16 patientklager angår alle ældre forhold, og for 8 af disse havde Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtaget stævning ved byretten.

Selvom Ekstra Bladet fra blandt andet domsudskriften loyalt har refereret [Klager]s synspunkter, finder nævnet, at bladet har tilsidesat god presseskik ved denne overskrifts formulering.

De omtalte straffesager vedrørende henholdsvis skattesvig og kunsttyveri finder nævnet har begrænset sammenhæng med den omtalte byretsdom vedrørende retten til at udføre fedtsugninger. Da klager imidlertid afsoner fængselsdommene på tidspunktet for omtalen, og da klager under denne afsoning midlertidigt har fået frakendt sin autorisation på grund af en forfalskning, finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af Ekstra Bladet for denne omtale. I vurderingen har nævnet også tillagt det betydning, at omtalen af disse domme er begrænset og er med til at belyse klagers troværdighed.

Ud over det ovenfor kritiserede forhold finder Pressenævnet ikke anledning til at udtale kritik.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Ekstra Bladet at offentliggøre følgende:

"Ekstra Bladet kritiseres for omtale af frifindende dom

Ekstra Bladet bragte den 16. juli 2011 under forsideoverskriften "STOP DEN MAND" en omtale af, at Københavns Byret havde frifundet plastickirurgen [Klager].

Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde ved retten nedlagt påstand om, at plastikkirurgen skulle have frakendt retten til at udføre fedtsugninger.

Blandt andet under overskriften "[KLAGER] UNDER ANKLAGE IGEN" omtalte avisen byrettens dom fra februar 2011.

[Klager] har klaget til Pressenævnet.

Pressenævnet finder, at Ekstra Bladet har tilsidesat god presseskik ved at give indtryk af, at der var nye anklager mod plastickirurgen denne dag.

De omtalte patientklager var imidlertid identiske med de forhold, der blev vurderet i byretten. Pressenævnet har derfor udtalt kritik af Ekstra Bladet.

Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på nævnets hjemmeside: pressenaevnet.dk."

Afgjort den 3. oktober 2011